

Utdanningsmelding

2009

Det humanistiske fakultet

Universitetet i Bergen

UTDANNINGSMELDINGEN 2010

1. GENERELL OMTALE AV STUDIETILBUDET VED FAKULTETET

Fakultetets arbeid med studieprogramportefølgen har i 2009 konsentrert seg om organiseringen av studietilbudet på bachelornivå. Den tidligere porteføljen av tilrettelagte programmer i kombinasjon med 3 åpne programmer (Bachelor i språk, Bachelor i estetiske fag og Bachelor i historie og kulturfag) førte til at fagene var vanskelige å få øye på i rekrutteringsinformasjonen. De nye disiplinbaserte programmene som ble vedtatt i 2009 vil forhåpentligvis øke synligheten i SO, på eksternweb og ved nettsøk.

Siden opprettelsen av de disiplinbaserte programmene har vi i all hovedsak sett at studenter som allerede er tatt opp ved fakultetet har søkt seg fra de tilrettelagte programmene til de åpne. Årsakene til dette er mange, og har sannsynligvis sammenheng med at studentene etter at å ha studert en stund erfarer at de kan ta de samme emnene og tilegne seg den samme kompetansen innefor de åpne programmene uten å være bundet av den relativt strenge studieløpet i de tilrettelagte programmene. Som et resultat av dette har vi de siste årene stadig vurdert programporteføljen, med sikte på å finne enklere og mer fleksible løsninger.

Vi har i 2009 opprettet 21 nye studieprogrammer, alle disiplinbaserte. Disse erstatter både de åpne programmene nevnt ovenfor og tilrettelagte programmer. Etter vedtak i fakultetsstyret 16.mars 2010 er 7 av de resterende 9 tilrettelagte programmer foreslått nedlagt. To av programmene videreføres, Bachelorprogram i retorikk og bachelorprogram i språk og interkulturell kommunikasjon

Bachelorprogram	
Russisk	Disiplinbasert
Japansk	Disiplinbasert
Spansk språk og latinamerikastudium	Disiplinbasert
Språkvitenskap	Disiplinbasert
Tysk	Disiplinbasert
Digital kultur	Disiplinbasert
Kulturvitenskap	Disiplinbasert
Kunsthistorie	Disiplinbasert
Teatervitenskap	Disiplinbasert
Arkeologi	Disiplinbasert
Filosofi og idéhistorie	Disiplinbasert
Historie	Disiplinbasert
Religionsvitenskap	Disiplinbasert
Arabisk	Disiplinbasert
Engelsk	Disiplinbasert
Fransk	Disiplinbasert
Gresk	Disiplinbasert
Italiensk	Disiplinbasert
Latin	Disiplinbasert
Litteraturvitenskap	Disiplinbasert
Nordisk	Disiplinbasert
Antikke studium	Tilrettelagt – vedtatt nedlagt *
Europastudium	Tilrettelagt – vedtatt nedlagt
Kjønnsstudium	Tilrettelagt – vedtatt nedlagt

Midtøstenkunnskap	Tilrettelagt – vedtatt nedlagt
USA-studium	Tilrettelagt – vedtatt nedlagt
Latinamerikastudium	Tilrettelagt – vedtatt nedlagt
Språk og informasjon	Tilrettelagt – vedtatt nedlagt
Retorikk	Tilrettelagt - videreføres
Språk og interkulturell kommunikasjon	Tilrettelagt - videreføres

* Fakultetets vedtak om nedlegges oversendes Universitetsstyret for endelig vedtak.

I fakultetsstyremøtet 16. mars 2010 ble Bachelorprogrammet i kjønnsstudium lagt ned, med forbehold om at den faglige profileringen av kjønnsstudier ivaretas. Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) har startet prosessen med å utarbeide et forslag til et studietilbud i kjønnsstudier for UiB på bachelor- og mastergradsnivå i tråd med fakultetsstyrets vedtak.

De nye disiplinbaserte programmene gjør det etter fakultetets mening lettere for instituttene og fagmiljøene å sette i gang målrettede tiltak for å forebygge frafall og bedre integreringen i fagmiljøene.

På masternivå har det vært liten endring i programporteføljen i 2009. Studentgjennomstrømmingen er bedret, og vi har flere studenter som fullfører på normert tid. Hovedproblemet på masternivå er rekrutteringen, som de siste årene ikke har hatt en tilfredsstillende utvikling. Vi håper at bedre fagtilhørighet gjennom disiplinbaserte bachelorprogram kan bedre rekrutteringen til master, men fakultetet må uansett vurdere tiltak vi kan iverksette for å bedre rekrutteringen.

Det humanistiske fakultetet hadde i 2009 følgende aktive årskurs, som også er utlyst gjennom SO høsten 2010

- Engelsk
- Filosofi
- Fransk
- Historie
- Kunsthistorie
- Nordisk
- Norsk som andrespråk
- Religionsvitenskap
- Spansk språk og latinamerikastudier
- Tysk

Det har vist seg at svært mange av de som søker seg til årsstudiene har gjort det fordi de ikke finner sine fagønsker igjen i våre bachelorprogrammer. Det er svært uheldig når studenter som egentlig bør begynne med førstesemesterstudiet søker seg inn på årskurs og ikke på bachelorprogram. Vi har ikke klart å informere søkerne godt nok når det gjelder dette. Informasjon om førstesemesterstudiet som inngår som en sentral del av studiestartinformasjonen er også i hovedsak rettet mot bachelorstudentene. Det samme gjelder tiltak for å skape en sosial arene og forbygge frafall. Vi har i flere år jobbet med å tilpasse både søker- og opptaksinformasjon til denne studentgruppen, og håper at vi i større grad klarer å kanalisere dem inn på bachelorprogrammene ved dette opptaket. Måten studentene tas i mot på er viktig for at de skal komme godt i gang med studiene, og gjennom Infosenteret ved Det humanistiske fakultet gjøres det et vedvarende og godt arbeid for å ta imot studentene på en best mulig måte. Dette gjenspeiles også i arbeidet med studieplanene på førstesemesteremne hvor en prøver å legge opp til vurderingsordning og obligatoriske aktiviteter som bidrar til å skape tilhørighet og gode arbeidsvaner som hjelper studentene å strukturere sin studiehverdag.

2. KVALITATIV OMTALE AV STUDIE- OG STUDENTSTATISTIKK:

Opptak

Program	2007 Primær- søkere	2008 Primær- søkere	2009 Primær- søkere	2007 Tilbud	2008 Tilbud	2009 Tilbud	2007 Ja- svar	2008 Ja- svar	2009 Ja- svar	2007 Møtt	2008 Møtt	2009 Møtt
BA												
Antikke st.	46	48	40	31	40	50	27	29	31	25	27	27
Estetiske fag	98	72	91	96	71	92	78	52	64	65	45	57
Europast.	52	48	46	60	58	81	47	49	58	44	43	51
Historie og kultur	149	169	205	151	177	224	120	147	186	111	132	165
Kjønnsst.	22	12	17	25	21	26	18	14	14	14	11	10
Latinamerikast.	49	48	47	50	52	70	39	31	47	34	27	39
Litteraturst.	37	51	61	35	50	57	31	41	45	28	38	42
Middelalderst.	21	22	26	26	31	28	21	23	24	17	21	20
Midtøsten- kunnskap	48	51	69	55	63	80	40	42	58	36	34	49
Retorikk	16	26	31	17	30	44	13	21	28	12	19	26
Språk og int. kommunikasjon	25	19	45	35	26	66	23	17	44	19	16	36
Språk og info.	26	34	23	27	41	24	22	37	17	18	35	15
Språk	249	223	194	212	211	222	175	170	182	152	149	161
USA-studium	60	43	54	63	60	94	44	38	51	37	33	42
Integrert master												
Lektor - fremmedspråk	46	43	51	40	50	37	34	44	31	30	44	26
Lektor -norsk	21	20	38	26	23	33	24	20	29	23	17	27
Årskurs												
Engelsk	145	139	118	82	141	41	65	94	27	57	85	17
Filosofi			65			84			54			47
Fransk	20	21	23	18	22	21	14	11	16	10	5	6
Historie	139	123	116	120	145	198	83	98	133	69	82	117
Kunsthistorie	146	116	123	131	113	131	78	75	94	69	66	82
Norsk som andrespråk	35	21	48	25	14	39	17	10	31	14	8	23
Nordisk	45	54	55	39	53	48	27	41	38	23	35	36
Religionsvit.	62	52	58	65	51	40	48	37	28	42	33	25
Spansk og latinamerikast.	61	69	73	64	65	92	35	41	49	18	26	27
Tysk	17	16	20	13	17	17	5	13	12	4	8	7
I alt	1635	1540	1737	1506	1625	1939	1128	1195	1391	971	1039	1180

Opptakstallene på lavere nivå har hatt en positiv utvikling, og vi har også hatt en økning i antall studenter som har møtt.

Rekrutteringssituasjonen på master er vist i tabellen under. Noen masterprogrammer, spesielt engelsk, lingvistik og digital kultur, har en relativt stor andel internasjonale søkere. Behandlingene av disse søkerne er en stor jobb for de fagmiljøene det gjelder, og det bør avklares hvorvidt slike opptak gir tilfredsstillende avkastning i form av gode studenter og tilstrekkelig antall avlagte grader.

Studieprogram	2005	2006	2007	2008	2009
	Søknad-opptak	Søknad-opptak	Søknad-opptak	Søknad-opptak	Søknad-opptak
Arabisk	7 – 6	10 -	8 - 4	4 - 4	4 - 3
Arkeologi	48 – 10	59 - 23	45 - 13	35 - 15	24 - 14
Datalingvistikk	3 -	4 - 2	2 -	8 - 1	2 - 1
Engelsk	148 – 23	151 - 26	167 - 24	91 - 17	21 - 16
Musikkvitenskap	4 – 4	12 - 6	14 - 4	10 -	2 - *
Filosofi	31 – 18	27 - 16	43 - 10	21 - 11	24 - 19
Fransk	17 – 1	24 - 2	49 - 7	26 - 5	8 - 7
Gresk	1 – 0	1 - 0	1 - 1	2 - 1	0
Historie	96 -37	98 -52	88 - 45	68 - 34	54 - 40
Historie m/samf.did	23 – 10	9 - 6	11 - 8	-	0 - 10
Digital kultur	10 – 1	11 - 5	9 - 3	34 - 3	6 - 6
Italiensk	5 – 4	2 - 2	4 - 3	4 - 3	0 - 0
Kulturvitenskap	27 -14	21 -8	19 - 7	24 - 5	14 - 13
Kunsthistorie	38 – 14	26 - 15	29 - 8	22 - 6	24 - 16
Latin	1 – 0	-	1 - 0	6 - 4	0 - 0
Lingvistikk	11-	8 - 1	12 - 3	37 - 1	2 - 2
Litteraturvitenskap	35 – 17	34- 20	43 - 17	32 - 15	22 - 12
Musikkterapi	-	14 - 14	13 - 9	-	18 - 12
Nordisk	37 – 24	25 - 15	37- 16	20 - 7	20 - 15
Norrøn filologi	-	2 - 2	1- 0	2 - 1	6 - 4
Religionsvitenskap	34 – 17	34 - 11	26 - 12	20 - 11	9 - 7
Russisk	14 – 8	5 - 1	5 - 4	2- 2	10 - 5
Spansk	27 – 12	39 - 13	48 - 11	44 - 15	27 - 12
Teatervitenskap	13- 5	9 - 5	6 - 2	7 - 1	7 - 4

Tysk	17 – 8	10 - 2	15 - 5	11 -5	11 - 4
Utøvende musikk	39 – 8	8 -8	1 -1	15 - 2	- 15

* ikke opptak

Griegakademiet – Institutt for musikk (GA) har gjennomgående svært gode søkertall på de utøvende studiene både på bachelor- og masternivå, det samme gjelder det relativt nye studietilbudet i musikkterapi. GA har også gjort et målrettet arbeid for å bedre informasjonen til bachelorstudentene ved instituttet. Masterstudiet i etnomusikologi og musikkvitenskap er for tiden lagt på is, men det er et uttrykt ønske fra instituttet at dette skal åpnes på nytt.

Emner

Vi har opprettet relativt mange emner også i 2009. Dette er i all hovedsak nye emnekoder på allerede eksisterende emner, for en stor del emner med 250-koder for å synliggjøre at emnene har bacheloroppgave som eksamensform, og derfor tilfredsstiller kravet til skriftlig arbeid i bachelorgraden. Samtidig gir endringene i emneporteføljen et signal om at det foregår en vedvarende kvalitetssikring av fagtilbudet på instituttene. Det er viktig at endringstakten ikke blir for stor, uten at dette får begrense muligheten for å tilpasse studietilbudet.

Frafall nye studenter

Av 1478 nye studenter høsten 2009 er 1212 registrert våren 2010. Dette gir frafall på 14 % (permisjon og overgang er ikke regnet som frafall). Frafallprosenten på UiB totalt er 11 prosent, som også er frafallsprosenten ved SV og MN, og vi ligger derfor høyere enn de fakultetene det er naturlig å sammenlikne seg med.

Registrerte studenter

	2007	2008	2009
Det humanistiske fakultet	3740	3322	2807

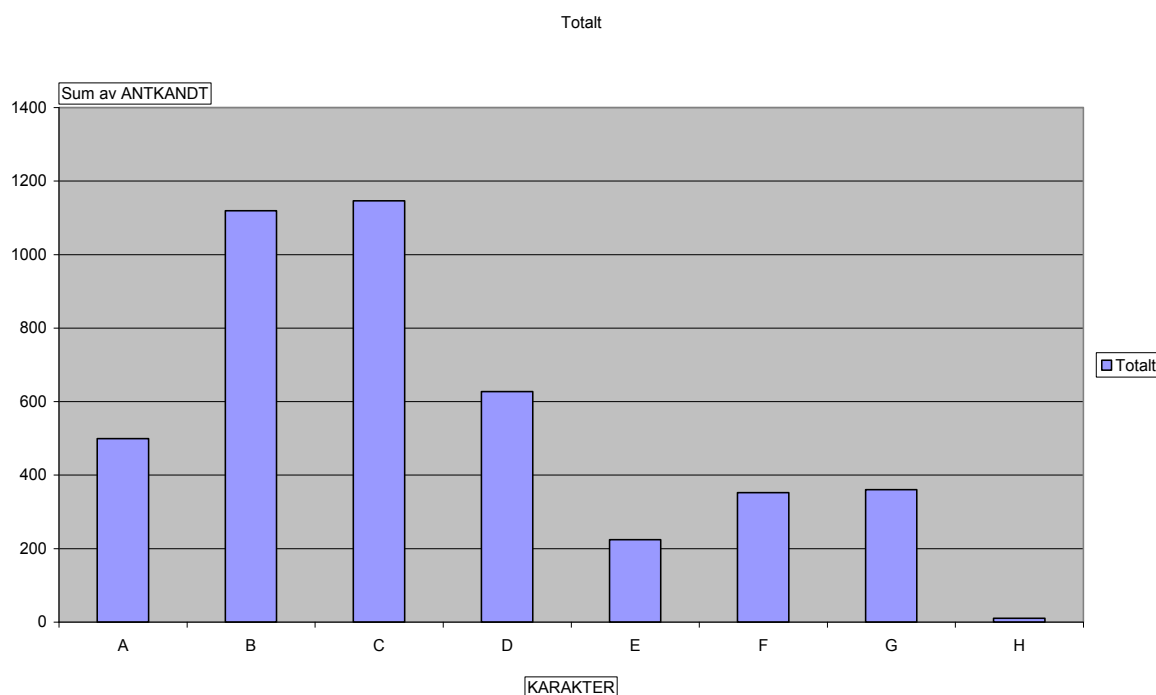
Tallet på registrerte studenter har sunket de siste årene, og det gir grunn til bekymring. Sett i sammenheng med en viss økning i opptakstill innebærer det at frafallet fra første til andre semester er for stor. Endringen av studieprogramporteføljen er delvis gjort med tanke på å bedre rekrutteringen gjennom å synliggjøre de fagene vi har. Det har også vært viktig å forholde seg til at studentene ser ut til å fortrekke de frie programmene, og at fokus på tilrettelagte programmer ikke har den tilsiktete positive effekten når det gjelder rekruttering. Som ledd i arbeidet med programporteføljen fremover vil hensynet til å rekruttere studenter og redusere frafallet være viktig.

Gjennomføring i henhold til utdanningsplan

Gjennomføringsprosent i henhold til utdanningsplan ligger på vel 70 % for bachelorprogrammene ved Det humanistiske fakultet. Vi anser dette for å være en lite hensiktsmessig måte å vurdere gjennomføringsprosenten på for et allmennfakultet som HF. Tallet gir i større grad uttrykk for vedlikeholdsinnnsatsen for å rydde i utdanningsplanene enn for studentenes reelle gjennomføringsprosent i forhold til normert tid. Disse tallene gir ikke et entydig bilde, og vil spesielt på masternivå og på program med få studenter være avhengig av enkeltstudenter og deres studieprogresjon. Den overordnede trenden kan allikevel ikke sies å være positiv, og fakultetet har her et forbedringspotensial.

Karakterfordeling Det humanistiske fakultet

FAK|HF

G = Bestått og H = Ikke bestått på bestått/ikke bestått-skalaen

Karakterfordelingen avviker ikke fra karakterfordelingen ved UiB sett under ett og samsvarer med fjorårets oversikt. Generelt er det viktig å ha et kritisk blikk på utviklingen ved UiB og andre norske læresteder for å sikre at det ikke oppstår for store forskjeller mellom fakulteter/institusjoner.

Studiepoengproduksjon

Årsenheter fordelt på nivå

Nivå	2007	2008	2009
Årstudium	264,16	246,67	278,10
Bachelor (3-årig)	1118,75	957,81	972,40
Bachelor (4-årig)	82,83	113,50	91,50
EVU, Norskurs med mer	291,95	260,04	286,23
Master	532,33	402,08	370,33
Integrert lektorutdanning	83,25	100,21	102,75
Totalt	2373,28	2080,31	2101,81

Tabellen gir en oversikt over produserte årsenheter (60 stp) per nivå for Det humanistiske fakultet i årene 2007-2009. Total sett har vi en nedgang i årsenheter fra 2007 til 2009 på 11 %. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om 2007 er et passende utgangspunkt fordi vi da avsluttet de gamle gradene. Det førte til at en del studenter gjorde seg ferdig det året for å få cand.mag eller cand. philol-graden før det var for sent. Den mest bekymringsfulle utviklingen er nedgangen i antall avlagte studiepoeng på masternivå, der vi også har en nedgang fra 2008 til 2009, i motsetning til helhetsbildet som viser en marginal positiv utvikling fra 2008 til 2009.

Studiepoeng per student per semester

	2007-V	2007-H	2008-V	2008-H	2009-V	2009-H
Årsstudium	19,7	14,7	17,4	13,5	17,8	14,0
Bachelor, normert studietid 3 år	21,1	20,0	19,4	15,9	20,0	20,1
Bachelor, normert studietid 4 år	40,1	4,3	57,7	4,3	47,0	5,0
Hovedfag-/magistergradsprogrammer)	55,7			0,0	30,0	
SEVU, Norsk kurs med mer	11,4	10,7	10,7	13,4	22,3	15,4
Master, normert studietid 2 år	23,6	19,6	27,3	17,2	27,4	19,0
Master, normert studietid 5 år	22,6	25,2	21,2	23,7	21,7	22,7
Totalt Det humanistiske fakultet	20,9	17,0	19,8	15,4	22,3	17,8
Sum per år		37,9		35,2		40,1

For fakultetet totalt ser vi en økning i avlagte studiepoeng, der studentene i 2009 avlegger 40,1 studiepoeng (2008: 35,2 per student, 2007: 37,9 per student). Dette er en positiv utvikling, men som per i dag ikke kan kompensere for lavere opptakstall. Det er likevel en indikasjon på at utviklingen går i riktig retning, og at de tiltakene som gjøres for å bedre kvaliteten har effekt. Disse tallene avviker fra DBH tallene fordi vi her har fått tall hvor studieproduksjon per semester er delt på antall studenter i det aktuelle semesteret, mens DBH tallene er regnet ut ved å dele studiepoengproduksjonen for hele året på antall studenter i høstsemesteret. DBH tallet blir naturlig nok lavere siden vi har noe frafall fra høstsemesteret til vårsemesteret etter.

Utteksling

Utreisende studenter	2007	2008	2009
AR - Årsstudium			2
B3 - Bachelor, normert studietid 3 år		118	86
B4 - Bachelor, normert studietid 4 år		3	1
FU - Forskerutdanning. Doktorgrads-/PhD-programmer			4
M2 - Master, normert studietid 2 år		10	19
M5 - Master, normert studietid 5 år			4
ukjent	152		
TOTALT	152	131	116
Innreisende studenter	2007	2008	2009
FU - Forskerutdanning. Doktorgrads-/PhD-programmer			3
LN - Lavere nivå		143	114
M2 - Master, normert studietid 2 år		4	3
ukjent	100		
TOTALT	100	147	120

Fakultetet har hatt en viss nedgang i antall utvekslingsstudenter, både innreisende og utreisende. Samlet sett har fakultetet flere innreisende studenter enn utreisende studenter. I forbindelse med opprettelsen av de nye disiplinbaserte studieprogrammene vil instituttene gjennomgå de eksisterende utvekslingsavtaler med sikte på å anbefale universiteter som har vist seg å ha velfungerende studieopplegg for våre studenter. Fakultetet vil i året som kommer prioritere å øke antall studenter som benytter seg av våre avtaler.

3. GENERELL KVALITATIV PRESENTASJON AV RESULTAT, PLANER UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER:

Fagtilbudet

Det humanistiske fakultet har en rekke små fag og det er en viktig del av fakultetets virksomhet å opprettholde grunnleggende fagområder innen den humanistiske tradisjon. Fakultetet har i 2009 gjort et omfattende arbeid for å kartlegge hvorvidt dimensjonering står i forhold til de arbeidsoppgavene fagmiljøene står overfor. Innenfor de fleste fagområdene er det samsvar mellom dimensjonering og oppgave, men arbeidet i 2009 har imidlertid vist noe rom for forbedring ved enkelte fag. Samtidig er det viktig å sikre de store fagene med størst studenttilstrømming.

En diskusjon om fakultetets fagportefølje er også en diskusjon av hva det vil si å være samfunnsrelevant, og av behovet for å opprettholde grunnleggende fagområder innen den humanistiske tradisjon. I en tid med økende vekt på næringsutvikling er det en utfordring å formidle den mer indirekte samfunnsrelevansen til de humanistiske fagene. Mange fag representerer dannelsesstradisjoner som strekker seg langt tilbake i tid. Slike fag er avgjørende for å forstå de kulturelle og historiske rammene for samfunnsutvikling og samfunnsforståelse. Det er derfor viktig at ungdom også i fremtiden utdanner seg innenfor disse tradisjonene og fører dem videre. Samtidig må fakultetet erkjenne at det ikke alltid har vært like flink til å rette fokus på fagstudier, særlig innen språkfagene, som har en mer direkte samfunns- og yrkesrelevans. Fakultetet må uansett være villig til å rette et kritisk blikk på egen ressursbruk og egen fagportefølje. Dette vil skje innenfor den såkalte fagdimensjoneringsprosessen ved fakultetet, som videreføres i 2010.

Arbeidet med å oppnå riktig balanse mellom undervisning og forskning vanskeliggjøres også av fakultetets økonomiske situasjon, og for enkelte fag skaper dette en kritisk situasjon.

Som en del av arbeidet med de nye programmene ser instituttene også på hvordan de frie studiepoengene best kan kombineres med spesialiseringsfag og om det kan være ønskelig å tilby emnepakker i tillegg til enkeltemner.

Kvalitetssikringssystemet

Fakultetet har et veletablert kvalitetssikringssystem der instituttene regelmessig (enten årlig eller hvert semester) gjennomfører evaluering av studietilbudet. Dette skjer gjennom studentevaluering og forelesers egevaluering av emnene og dernest en overordnet evaluering fra instituttet. Studieplanene for emnene/programmene revideres regelmessig som oppfølging av evalueringer. Det samme gjelder det pedagogiske opplegget. Bruk av programsensor/ekstern sensor inngår som en sentral og omfattende del av kvalitetssystemet og det gjøres et målrettet arbeid med rutiner og kontrakter for programsensorer ved instituttet. Dette arbeidet innebærer fordeling av arbeidsoppgaver mellom ekstern sensor på eksamen, programsensor og evaluering. I kvalitetsarbeidet generelt er aktive fagutvalg på instituttene en uvurderlig ressurs.

Arbeidet med å tilpasse studieplaner til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket er kommet langt, men er ennå ikke fullført. Alle studieplaner for de nye studieprogrammene som ble opprettet i 2009 er i tråd med den nye malen, og fagmiljøene har gjennomført et godt arbeid med utviklingen av læringsutbyttebeskrivelsene. I forbindelse med dette arbeidet har det imidlertid vært en stor utfordring å utarbeide læringsutbyttebeskrivelser for de frie studiepoengene i graden. Fakultetet har i denne prosessen hatt en god dialog med Utdanningsavdelingen for å finne tilfredsstillende løsninger. For fakultetet er det viktig å ivareta studentenes mulighet til å velge fagkombinasjoner som de selv vurderer som viktige i forhold til egne mål og planer, og det er derfor viktig at studieplanene ikke legger for sterke føringer på de valgene. I den grad dette arbeidet ennå ikke er fullført, arbeider instituttene med dette.

De nye bachelorprogrammene gir langt større muligheten for å integrere studentene i fagmiljøene og på den måten bidra til bedre gjennomstrømming og økt rekruttering til masterprogram. Instituttene har planlagt en rekke tiltak for å skape tilhørighet til fagmiljøene, f.eks. å skape en felles arena for mastergradsstudenter og phd-kandidater. I forbindelse med oppretting av de nye bachelorprogrammene har instituttene lagt planer for bedre oppfølging av studentene, som blant annet omfatter ukentlige felleslunsjer, seminar for nye studenter og samarbeid med fagutvalg for å legge til rette for faglige og sosiale arrangement. Samlokalisering med fagmiljøene nevnes som en viktig faktor som kan skape faglig og sosial tilhørighet, spesielt for masterstudentene.

I denne sammenheng er også det fysiske læringsmiljøet viktig. Det er ønskelig å skape større grad av forutsigbarhet i planlegging av undervisningen, og det er for noen fagmiljøer viktig å kunne få tilgang til lokaler som har nødvendig utstyr når de trenger det. Fakultetet har i de siste årene gjennomført en del oppgraderinger av mastergradslesesalene, men det er fremdeles store deler av fakultetets arealer som det ikke har vært mulig å prioritere innenfor de nåværende økonomiske rammene. I tillegg til det prosjekterte arbeidet med Nygårds skole (GA), ønsker fakultetet at Sydneshaugen skole i større grad enn nå skal bli et levende bygg og et viktig samlingspunkt for våre studenter. En innvendig rehabilitering av auditoriene og lesesalene vil bidra til dette.

Oppfølging av prioriteringer fra universitetsstyret

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier (FOF) har to emner som er knyttet til satsingsområdet Demokrati og rettstat, og markedsfører disse emnene også mot studenter ved andre fag. Instituttet har i tillegg jevnlig seminarer og veiledningsaktivitet innen etikk og internasjonal helse som er en sterk knytning til satsingsområdet internasjonal helse. Også et nytt emne i miljøfilosofi kan relateres til utviklingsforskning. Fra og med våren 2011 vil dette emne bli undervist på engelsk slik at det også kan tilbys utvekslingsstudenter.

Fakultetet har videre hatt ansvar for masterprogrammet *Region og regionalisering*. Tilbudet gjennomføres i samarbeid med Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det juridiske fakultet. Programmet har hatt en jevn tilstrømming av søkere til programmet, og gjennomføringen for disse studentene kan sies å være tilfredsstillende.

Utvexling og internasjonalisering

Fakultetet jobber aktivt med å kvalitetssikre eksisterende utvekslingsavtaler og å etablere nye. Dette er særlig viktig i forbindelse med opprettelsen av de nye disiplinbaserte studieprogrammene. Fagmiljøene arbeider aktivt for å sikre gode avtaler som kan anbefales for studentene i programmene. Fakultetet har sett en økning i antall vitenskapelige ansatte som benytter seg av mulighetene for å reise til andre universiteter innenfor rammen av de etablerte Erasmus-avtalene. Dette er svært positivt for fakultetet å se denne utviklingen, samtidig som fagmiljøene melder om en del usikkerhet i forbindelse med finansiering. Mer forutsigbarhet på dette punktet vil være en fordel. Instituttene har lagt vekt på å tilby emner på engelsk for innreisende utvekslingsstudenter, og melder om arbeid for å videreutvikle dette tilbudet.

Etikk

Spørsmål knyttet til forskningsetikk og tekstproduksjon tas opp på forelesninger ved flere av fagene både på master og bachelornivå ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR). Dette tilbudet blir våren 2010 utvidet til et to dagers seminar om forskningsetikk for masterstudenter. Så langt har dette vært et frivillig tilbud, men på sikt er det tenkt innarbeidet i ett av emnene i masterprogrammene.

I 2009 fikk Institutt for filosofi og førstesemesterstudier tildelt PEK-midlene for sitt prosjekt *Etikk og studiekvalitet*. Tildelingen var en videreførelse av støtte til instituttets prosjekt fra 2008.

Studentmedvirkning

Det gjøres en målrettet innsats for å hjelpe studentene i gang med fagutvalg der dette mangler og å legge til rette for kontinuitet i studentdeltagelse i instituttens prosesser og drift. Som et ledd i dette arbeidet har Humanistisk studentutvalg (HSU) vært i dialog med alle instituttlederne for samarbeide om å finne gode strukturer for studentmedvirkning. Studentutvalget har videre vært viktige pådrivere for å sikre gode tiltak som kan videreutvikle studentenes faglig- og sosialtilhørighet til fakultetet, blant annet ved å arbeide for etableringen av forsamlingslokaler for studentene og ved å planlegge en studentrevy våren 2010.

Romsituasjonen

For enkelte av fagene våre (digital kultur, språkvitenskap, datalingvistik, teatervitenskap og kunsthistorie) stilles det relativt spesifikke krav til utstyr og utforming, og det er derfor behov for å reservere/gi fortrinnsrett til enkelte rom til bruk for disse fagene.

Griegakademiet har over mange år hatt mangel på rom og utstyr. Etter overtakelsen av Nygård skole vinteren 2009 er det håp om at dette så raskt som mulig vil gi instituttet tilfredsstillende rammer for sin virksomhet.

Videreutvikling av læreutdanning

Selv om samarbeidet om de integrerte lektorutdanningene har stått i fokus i flere år, er det ennå en lang vei å gå før disse fungerer etter de bør.

Program	60-stp enheter			Studenttall		
	2008	2009	% endr	2008	2009	% endr
Fremmedspråk	22,9	29,2	27,30 %	72	74	2,80 %
Nordisk	9,9	5,7	-42 %	61	64	5 %

I 2009 gjennomførte fakultetet en administrativ reorganisering i tilknytning til den integrerte lektorutdanningen ved å opprette et mindre programutvalg bestående av representanter fra de involverte instituttene og studentene. Programutvalget har fått ansvar for å behandle løpende saker tilknyttet studietilbudet, noe som har bidratt til at Lærerutdanningsutvalget ved HF (LUHF) har fått et mer overordnet fokus på de strategiske og prinsipielle aspektene av lektorutdanningen. Fakultetet mener at dette vil bidra til å styrke studietilbudet, og vil gi positive effekter i forhold til studentene.

Til tross for en viss positiv utvikling fra 2008 til 2009 for masterprogrammet i fremmedspråk er det viktig å påpeke at frafallsprosenten for lektorutdanningen generelt har vært alt for stor. Dette kan eksemplifiseres med 2007-kullet i nordisk-programmet, der de fleste av studentene har falt fra. Erfaringen er at mange studenter som søker opptak til den integrerte lektorutdanningen, etter relativt kort tid søker overgang til de ordinære studieprogrammene. I disse programmene er det mulig for studentene å fullføre et bachelor- og masterstudieløp og bygge på med den praktisk-pedagogiske utdanningen. Dette er det viktig at både fakultetet og universitetet tar tak i, og vi vil i året som kommer fortsette arbeidet med oppfølgingen av lektorutdanningen. Det er viktig at en i dette arbeidet er i stand til å se på de integrerte utdanningene med fordomsfrie og resultatrettede øyne. Det overordnede målet må være et studietilbud som er i stand til både å tiltrekke seg studenter og å holde på dem, og ikke minst som er i stand til å produsere kandidater som gjennom sin forskningsbaserte universitetsutdanning vil framstå faglig sterkere enn kandidater fra høyskolenes lærerutdanning, på tross av at denne i løpet av noen år også vil være på fem år.

På grunn av det store frafallet fra de integrerte programmene, gjøres fremdeles det viktigste arbeidet med lærerutdanning ved Det humanistiske fakultet innefor de ordinære masterprogrammene i de aktuelle fagene, og for fakultetet er det derfor viktig å arbeide med kvalitet og rekruttering også til disse programmene.

Annet

Vi har en liten, men økende andel av kandidater som ønsker to bachelorvitnemål slik det nå gis åpning for. I den sammenheng vil fakultetet sette i gang et arbeid der vi ser på vitnemålene våre og vurderer om dagens fremstilling av studieløpet i karakterutskriften kan forbedres. Det er blant annet behov for å kunne spesifisere mer enn en spesialisering på ett vitnemål slik at behovet for flere vitnemål per kandidat reduseres.

Oppsummering

Fakultetet har gjennomført et stort arbeid i forbindelse med programporteføljen ved å opprette disiplinbaserte studieprogrammer, og å redusere antall tilrettelagte studieprogram. Dette arbeidet vil bidra til bedre å synliggjøre fakultetets fagtilbud, og vil forhåpentligvis derved bidra til økt rekruttering. Studieprogrammene vil også være et viktig virkemiddel for å øke studentenes faglig- og sosialtilhørighet til fagmiljøene.

I året som kommer vil fakultetet fortsette sitt arbeid med å videreutvikle bevisstheten omkring kvalitetssikring, blant annet ved å utvide fokus til det tredje syklus, å sikre aktiv bruk av programsensorer for alle våre studieprogrammer og å utvikle bedre strategier for å sikre studentenes medvirkning i studiekvalitetsarbeidet.